761/06

Den 4. december 2006 blev i sag nr. 68.607:

xxxxxxx xxxx xxxxxx
xxxxxx xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsordning med dækning ved tab af erhvervsevne i Danica Pension, klager over selskabets afvisning af at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne efter den 1/12 2005.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning efter ovennævnte dato med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad.

Forsikringen giver bl.a. ret til præmiefritagelse og udbetaling, hvis klagerens erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til halvdelen eller mindre af den fulde erhvervsevne. Der er en karensperiode på tre måneder.

Klageren, der er født i 1954 og uddannet cand.phil., anmeldte i september 2004 til selskabet, at han fra den 23/7 2004 havde været sygemeldt fra sit arbejde som korrekturlæser på grund af nedhindeløsning på venstre øje. Det fremgår af anmeldelsen, at hans arbejdstid før sygemeldingen var 37 timer ugentlig. Endvidere fremgår det, at han den 20/9 2004 genoptog arbejdet delvist 14 timer om ugen.

På baggrund af sygemeldingen i eget erhverv bevilgede selskabet præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne i en midlertidig periode fra karenstidens udløb den

23/10 2004. Udbetalingen blev løbende forlænget. Ultimo 2005 overgik selskabet til vurdering af klagerens generelle erhvervsevne, som selskabet fandt nedsat med under halvdelen. Præmiefritagelsen og udbetalingen ophørte derfor pr. 1/12 2005.

I ovennævnte vurdering af klagerens erhvervsevnetab indgik diverse lægelige og kommunale oplysninger, som selskabet løbende modtog i forbindelse med sagens behandling.

Af ressourceprofilen fremgår bl.a.:

"**6 Sammenfattende vurdering af arbejdsevnen**:

Vurdering af ressourcer:

Med baggrund i mine delvurderinger er det min samlede vurdering, at pgl. har mange ressourcer i forhold til at varetage et arbejde på arbejdsmarkedet. PgI. har solide faglige og praktiske kompetencer, der kan danne grundlag for en række forskellige jobfunktioner. Ligeledes vil pgl.s personlige kompetencer udgøre en ressource i forhold til mange arbejdsområder.

Jeg har lagt vægt på oplysninger om pgl.s uddannelsesmæssige og praktiske kompetencer samt pgI.s langvarige og stabile arbejdsmarkedstilknytning. Jeg har også lagt vægt på pgl.s personlige kompetencer.

Vurdering af de arbejdsmæssige muligheder:

l forhold til pgI.s arbejdsevne er det min vurdering, at pgI. kan varetage et arbejde, som ikke er stressende med rutinepræget og kendte arbejdsopgaver, på fleksjobvilkår.

Konkret vurderer jeg, at der er grundlag for fleksjob inden for hidtidige selvstændig virksomhed som freelance korrekturlæser, hvilket er i overensstemmelse med pgl.s interesse. ...

3. 68.607

Vurdering af barrierer for udvikling af ressourcer:

Jeg vurderer, at pgl.s øjenlidelse som har medført besvær med kognitive funktioner, er trættende og svært med afstandsbedømmelse er den væsentlige barrierer i forhold til, at pgl. ikke kan anvende sine ressourcer i et arbejde på ordinære vilkår. Lidelsen vil medføre et varigt skånebehov, der ikke er foreneligt med et arbejde på ordinære vilkår."

Af kommunens fællesjournal fremgår bl.a.:

"03-03-2005 - DPopfølgning ...

D.d. opringning fra pgl. jf. § 24 opfølgning, hvor pgl. har nedsat syn på ven. øje med ca. 90 % og dermed meget nedsat syn på ven. øje. PgI. har fuldstændig alm. syn på hø. øje, men er stærk nærsynet. PgI. kan ikke holde til selvstændig virksomhed korrekturlæsning på fuldtid pga. bliver hurtigere træt i hovedet og udkørt. PgI. syn på hø. øje bliver forværret efter ca. 3-4 timers læsning, hvor pgl. får brune pletter i synsfeltet. PgI. har stort set arbejdet siden 1984 som korrekturlæser og er god til arbejdsområdet. For ca. 1 år siden lukkede virksomheden som pgl. var ansat i og dermed opstartede pgl. som selvstændig.

PgI. mener ikke at kunne holde til et fuldtidsarbejde hverken som korrekturlæser og vil være endnu værre såfremt der var tale om helt andet arbejdsområde, da pgI. ikke har kendskab til dette. Pgl. har svært ved at indlære nyt og svært ved at koncentrere sig i længere tid af gangen. PgI. oplever, at nuværende timeantal ca. 15-20 ugentligt er max af hvad pgl. kan holde til.

...

07-07-2005 - Fleksjob AMN ...

Har g.d. haft en længere samtale med L.L.L. her på kontoret. Han er godkendt til fleksjob i egen korrekturlæservirksomhed efter at han gennem en længere periode har fået halve sygedagpenge og forventeligt skulle klare at arbejde ca. halv tid.

Hans nuværende arbejdsevne - i forhold til ordinær indsats - er på ca. 12-15 timer pr. uge. Om det på længere sigt kan øges vides endnu ikke. Dette er dog ikke lige nu sandsynligt.

Udgangspunktet for fastsættelse af lønniveau er en off. ansat cand.mag. på begyndelsesløn og det udgør, efter de foreliggende statistikker kr. 24.302,- Der er desuden - med baggrund i den p.t. aktive daglige indsats - truffet beslutning om, at refusionsdelen kan udgøre 2/3.

Begyndelsestidspunktet er den 01.07.2005."

I oftalmologisk speciallægeerklæring af 31/8 2005 hedder det bl.a.:

"Patienten er en 51-årig mand, hvis syn og arbejdsmæssige formåen ønskes vurderet efter behandling for venstresidig nethindeløsning.

Korrigeret for middelsvær myopi har patienten tidligere haft normal synsstyrke på begge øjne. I foråret 2002 haft forbigående synstab på venstre øje i forbindelse med blødning i glaslegemet. Pådrog sig i sommeren 2004 venstresidig nethindeløsning, og blev af praktiserende øjenlæge O.M., henvist til Øjenafdelingen Å. Universitetshospital med henblik på behandling. Synsstyrken var på henvisningstidspunktet reduceret til registrering af håndbevægelser, og der noteredes såkaldt rhegmatogen nethindeløsning med stor retinal udrift temporalt. Endvidere markant proliferativ vitreoretinopati (PVR), og nethinden var tragtformet afløst. I lokalanæstesi blev der 23.07.04 foretaget vitreoretinal operation i form af vitrektomi og retinotomi grundet arskrumpning i nethinden. Laserbehandling og intern tamponade med silikoneolie. Nethinden har efterfølgende været tilliggende, men der er intet centralsyn på øjet, og synsfeltet er generelt dunkelt. Opereret for postoperativt katarakt (gråstær) 10.01.05. På grund af det manglende centralsyn i venstre øje har patienten mistet sit stereosyn, hvilket angives at have forårsaget betydelige gener ved afstandsbedømmelse og heri regnet bedømmelse af værktøj. I forbindelse med trafik skal der dog ikke foreligge problemer. Patienten er freelance korrekturlæser. Har efter den venstresidige nethindeløsning haft svært ved at arbejde koncentreret, og angiver i al fald ikke at kunne klare mere end et halvtids job. Patienten er afsluttet fra Øjenafdelingen Å. Universitetshospital 08.08.05, men går fortsat til kontrol og behandling hos praktiserende øjenlæge L.H.

...

KONKLUSION:

Efter venstresidig nethindeløsning har patienten mistet centralsynet, hvorved dybdesynet (stereopsis) kompromitteres og afstandsbedømmelse besværliggøres. Forholdet er specielt udtalt ved arbejde inden for kort afstand, det vil sige 1-2 meter, hvor imod afstandsbedømmelsen på større afstande er mindre påvirket idet andre mekanismer, såsom perspektiv, størrelsesvurdering og parallakse benyttes. Med kompenserende mekanismer vil afstandsbedømmelsen på nært hold ofte bedres i løbet af nogen tid, men der er forskel på, hvor let eller svært den enkelte adapterer, og nærværende patient har tilsyneladende haft meget vanskeligt ved at tilvænne sig brugen af ét øje.

Der er ingen tvivl om, at synet fungerer bedst ved 2 øjne, og der er helt sikkert også forskel på, om man fra tidlig barndom har mistet synet på ét øje eller om dette er indtruffet senere.

Voksne har således typisk meget vanskeligt ved at tilvænne sig en monokulær tilstand. Langt de fleste patienter vil dog efter nogle måneder kunne genoptage det vante arbejde med mindre der foreligger helt specielle synskrav såsom ved mikroskoparbejde, finmekanik, såsom reparation af ure og manøvrering ved højhastighed eksempelvis flyvning. Korrekturlæsning, som er patientens beskæftigelse, må nok regnes for også at være vanskeliggjort på grund at den betydelige koncentration, som dette arbejde indebærer. Jeg vil dog skønne, at patienten alt andet lige, delvist vil kunne vende tilbage til sin hidtidige beskæftigelse, og det skulle således i al fald delvist være muligt at vende tilbage til arbejdsmarke-
Aktuelle tilstand må betragtes som værende stabil, og der kan ikke tilbydes yderligere behandling."

Den 17/1 2006 blev sagen indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Klageren har nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at hans generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/12 2005. Til støtte herfor har klageren i klageskemaet anført, at selskabet ved vurderingen af hans erhvervsevne ikke har lagt vægt på, at skaden er sket på et sent tidspunkt i den erhvervsaktive alder med manglende egnethed til omskoling til følge, at der - ud over

manglende syn på venstre øje - er diverse tilstødende symptomer, og at han har betydelige problemer ved grov- og finmotorisk aktivitet.

Selskabet har over for nævnet fastholdt, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat til halvdelen eller derunder. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 7/2 2006 til nævnet bl.a. anført:

> "L.L.L. oplyser i sin klage, at han ikke mener, at Danica Pension har lagt vægt på, at skaden er sket på et sent tidspunkt i den erhvervsaktive alder med manglende egnethed til omskoling til følge. Til dette skal vi oplyse, at det ikke er muligt at etablere en forsikring, hvor man tager hensyn til den erhvervsaktive alder på sygemeldingstidspunktet og eventuelt deraf manglende egnethed til omskoling, da det kun er helbredstilstanden, der skal vurderes.
>
> Sagen har været forelagt Danica Pensions lægekonsulent, overlæge i neurologi E.B.A., der vurderer, at L.L.L.s erhvervsevne som korrekturlæser er nedsat til mindre end halvdelen, men hans generelle erhvervsevne er ikke nedsat til halvdelen eller mindre. Det er vores vurdering, at L.L.L. godt vil kunne bestride et andet arbejde med skånehensyn.
>
> Som begrundelse for dette udtaler vores lægekonsulent, at reduceret eller ophævet syn på det ene øje med normalt syn på det andet (med brillekorrektion) ikke kan begrunde, at L.L.L.s generelle erhvervsevne er nedsat tilstrækkeligt.
> ...
> Danica Pension har noteret sig, at kommunen har undladt at arbejdsprøve L.L.L. De har i stedet taget højde for hans alder, og det at han har egen virksomhed. Det er således ikke afprøvet, om han ville kunne klare et andet arbejde på normale vilkår, da kommunen ikke har afprøvet ham, for at finde et andet arbejdsområde han kunne klare.
>
> Det faktum, at L.L.L. er tilkendt fleksjob fra kommunen, har ingen betydning for vores vurdering af den generelle erhvervsevne. At kommunen har vurderet, at L.L.L. har begrænsninger i arbejdsevnen, og har bevilget fleksjob med 2/3 løntilskud, skaber

ikke i sig selv en formodning for, at den generelle erhvervsevne er nedsat, jf. Østre Landsrets dom fra den 7. oktober 2005 i sagen B0793004-SK.

Kommunen har foretaget en arbejdsevnevurdering med udgangspunkt i alle 12 punkter i ressourceprofilen. Løntilskuddet i fleksjobbet bliver fastsat ud fra L.L.L.s arbejdsevne i den konkrete jobfunktion og ikke alene ud fra helbredsmæssige forhold. Derfor kan tilskudsgraden ikke sidestilles med vores vurdering af den generelle erhvervsevne.

Vi fastholder på denne baggrund vores afgørelse, idet L.L.L. på ingen måde har dokumenteret, at hans erhvervsevne af helbredsmæssige årsager er nedsat til halvdelen eller derunder."

Hertil har klageren i skrivelse af 23/2 2006 til nævnet bl.a. bemærket:

"Efter at have mistet omkring 92 % af synet på venstre øje, hvilket indebærer tab af stereosyn, dybdesyn, undertiden stikkende eller trykkende smerter forårsaget af øget tryk i øjet pga. en silikoneolie der tjener som erstatning for glaslegemet m.m., har jeg i 'tilgift' fået følgende symptomer:

- tilbøjelighed til depression
- tab af kognitiv kompetence
- udbrændthed
- lav stresstærskel
- reduceret korttidshukommelse
- nedsat koncentrationsevne
- praktiske gøremål kan kun udføres med mere end dobbelt tidsforbrug ift. før
- ekstrem træthed, min. 10 timers søvn pr. døgn
- det daglige arbejde afbrydes af hyppige hvile- eller sovepauser i liggende leje

...

Som ovenfor nævnt finder jeg det problematisk at D.P. og D.P.'s lægekonsulent kun udtaler sig ud fra synlige journalbaserede kliniske fund og fakta uden at se patienten og uden at danne sig et fyldestgørende helhedsindtryk af patientens generelle

erhvervsmæssige formåen - i erkendelse af at min øjenskade tillige har udløst andre symptomer end de umiddelbart synlige.

Jeg skal hermed anmode om at jeg bliver undersøgt på ny af en uvildig speciallæge, evt. med psykologi som speciale."

Herefter har selskabet i skrivelse af 16/3 2006 til nævnet bl.a. anført:

"L.L.L. oplister nu i sit brev en række lidelser, som han yderligere skulle lide af. Vi kan ikke i sagen se nogen form for lægelig dokumentation herfor. Lidelserne er således hverken nævnt i speciallægeerklæringen, oplysningerne fra kommunen eller oplysninger fra egen læge. Vi skal derfor opfordre L.L.L. til at dokumentere disse oplysninger."

Klageren er ikke efterfølgende fremkommet med yderligere bemærkninger til sagen.

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

""**Dækning ved tab af arbejdsevne**

...

Forsikringen giver ret til udbetaling af forsikringsydelse i tilfælde af midlertidig uarbejdsdygtighed og længerevarende tab af erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde, når den midlertidige uarbejdsdygtighed eller det længerevarende tab af erhvervsevne indtræder og er til stede i et omfang, der berettiger til udbetaling, i forsikringstiden, det vil sige i perioden fra dækningens ikrafttræden og indtil dækningens ophør uanset årsagen til ophøret.

...

Hvis forsikrede er midlertidigt uarbejdsdygtig, eller hvis hans arbejdsevne nedsættes varigt til mellem 1/3 eller mindre af den fulde arbejdsevne, udbetales hele forsikringsydelsen.

...

Midlertidig uarbejdsdygtighed

Ved halv midlertidig uarbejdsdygtighed forstås, at forsikrede alene kan passe sit arbejde i et omfang svarende til 1/2 eller mindre. Hvis forsikrede kan passe sit arbejde i større omfang ende 1/2, anses han ikke for uarbejdsdygtig.

...

Længerevarende tab af erhvervsevne

Fortsætter forsikrede med at være sygemeldt og har forsikredes sygdomstilstand stabiliseret sig i et sådant omfang, at hans fremtidige erhvervsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om forsikredes erhvervsevne længerevarende er nedsat til 1/2 eller mindre. Denne vurdering foretages under alle omstændigheder senest, når forsikrede har været midlertidig uarbejdsdygtig i 18 måneder. Selskabet kan for et begrænset tidsrum en eller flere gange udskyde vurderingen af det længerevarende erhvervsevnetab. Så længe udskydelsen varer, sker der udbetaling efter reglerne om midlertidig uarbejdsdygtighed.

Forsikredes erhvervsevne anses for længerevarende at være nedsat til 1/2 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Ved vurderingen af den forsikredes tab af erhvervsevne foretages et skøn over, om forsikrede må anses for egnet til omskoling. Hvis forsikrede anses for egnet til og i tilfælde af omskoling må forventes at blive i stand til at opretholde den førnævnte indtjening, anses hans erhvervsevne ikke for nedsat til 1/2 eller mindre. ...

Der tages ikke hensyn til, om forsikrede på grundlag af situationen på arbejdsmarkedet er eller efter omskoling vil blive i stand til at få arbejde svarende til sin uddannelse.

...

Præmiens betaling m.m.

...

Bortfald af præmiebetaling

...

Forsikringstageren fritages for præmiebetalingen, hvis forsikredes arbejdsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til 1/3 eller mindre, hvorved forstås, at han ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til

forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen, herunder de kommunale sagsakter og speciallægeerklæring af 31/8 2005, finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale forsikringsydelse efter den 1/12 2005.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann